

Nr 343.

Av herr **Falk**, angående vissa ändringar i gällande arrendelag.

På grund av de rådande krissvårigheterna har staten under de senare åren tvingats att vidtaga en rad åtgärder i syfte att bevara den nuvarande eller att förhindra en ytterligare försämring av stora befolkningsgruppers levnadsstandard. Samma syftemål har också den igångsatta utredningen rörande sättet och möjligheterna för en begränsning av jordbrukets skuldbörda.

På grund av rådande rättsgrunder på det ekonomiska området och frånvaron av tvingande bestämmelser i hit hörande lagstiftning är förutsättningen för att vidtagna åtgärder skola leda till åsyftat resultat, att den enskilde i sitt ekonomiska handlande iakttagit en viss lojalitet mot den samhällsanda, som dikterat statsmakternas ovannämnda beslut, och således icke tillåtes att för egen vinning utnyttja läget för att utöva ekonomisk pressning gent emot andra grupper eller enskilda.

Lagbestämmelser, som alldeles särskilt inbjuda till en dylik pressning, utgöra de nuvarande bestämmelserna angående jordbruksarrende. Med några få undantag äro dessa bestämmelser dispositiva och kunna ersättas genom andra, om vilka jordägaren och arrendatorn kunna komma överens. Att denna frihet, särskilt under nuvarande förhållanden, i allt för hög grad gynnar jordägaren ligger i öppen dag.

Ett effektivare skydd för arrendatorer kan enligt min mening icke åstadkommas med mindre, än att samhället genom sina organ i vissa fall får fastställa arrendebeloppen. Men ett betydligt större skydd för arrendatorerna, än det de för närvarande åtnjuta, skulle kunna beredas dem genom att i lagen infördes tvingande bestämmelser av i huvudsak följande innehåll, nämligen:

1. att arrendeavtal skall upprättas skriftligt och omfatta en tid av minst fem år;
2. att jordägaren skall vara skyldig hålla för fastigheten nödvändiga byggnader;
3. att i fråga om syn påsynade belopp utbetalas till arrendatorn i den mån, påsynade brister av honom avhjälpas;
4. att arrendebeloppet skall fastställas i penningar och att i den mån, detta utgöres genom arbete eller utgår in natura, ersättning härför skall utgå efter i orten gängse pris;
5. att avträdande arrendator erhåller företrädesrätt till förnyat arrende;
6. att i arrendeavtal intagna bestämmelser, som stå i strid mot arrendelagen, bli förklarade verkningslösa;
7. att om arrendator enligt arrendeavtal är skyldig att utöver arrendet utföra arbete, ersättning därför skall utgå lika med den i orten för liknande arbete utgående lönen.

Införandet i arrendelagen av sådana tvingande bestämmelser kan näppeligen påstås stå i strid med nuvarande arrendelags anda och mening men skulle ge arrendatorerna en klarare och bättre rättslig ställning gent emot jordägarna samt även i någon mån hindra den ekonomiska utpressning av vissa grupper av arrendatorer, som för närvarande äger rum.

Jag får därför hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till ändring av nu gällande arrendelag i huvudsaklig överensstämmelse med ovan framförda synpunkter.

Stockholm den 23 januari 1935.

Karl Falk.
